

**UCHWAŁA Nr .../.../2022
RADY GMINY ŻABIA WOLA
z dnia ... marca 2022 r.**

w sprawie: zmiany Uchwały Nr 145/XLVII/2021 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2022 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1119), art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 2050) oraz art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 roku, poz. 2469),

Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1.

§1. otrzymuje brzmienie:

„Uchwala się Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na lata 2022 – 2025, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały”.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025

Ustawa z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 roku, poz. 2469) **wprowadziła od 1 stycznia 2022 r. zmiany** w ustawie z dnia 26 października 1982 r. w wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r., poz. 1119) oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050).

Ustawa o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw zobowiązała, nie później niż do 31 marca 2022 r. **przyjąć nowe**, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Według nowelizacji ustawy w miejsce Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii zostało utworzone **Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom**. Umożliwiono także sporządzanie Gminnego programu na okres nie dłuższy niż 4 lata, dodatkowo w zakresie art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w ramach nowelizacji rozszerzono działalność profilaktyczną i edukacyjną prowadzoną w ramach gminnych programów o obszar uzależnień behawioralnych.

Lata 2022 – 2025 będą okresem realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (zwanego dalej „Gminnym programem”), jak i również kontynuacją wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich i w miesiącach styczeń – marzec 2022.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych grożących patologiami i uzależnieniami.

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1119) określa w art.1 obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności

w tym zakresie organizacji oraz instytucji. Zgodnie z art.4¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin, jest realizowane w postaci Gminnego programu. Gmina z racji dysponowania odpowiednią wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz o swoich możliwościach może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności lokalnej, ponieważ nadmierne zażywanie alkoholu stanowi poważny problem, nie tylko dla pojedynczych jednostek, ale i dla ogółu społeczeństwa. Działania ujęte w Gminnym programie inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołaną przez Wójta Gminy Żabia Wola. Program jest kontynuacją prac podjętych w latach ubiegłych.

Wśród najważniejszych aktów prawnych regulujących kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu należy wymienić:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1119);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1249);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449);
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

I. Najważniejsze pojęcia programu:

Profilaktyka – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego.

Nadmierne spożywanie alkoholu – rozumie się przez to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Leczenie odwykowe – rozumie się przez to działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych – rozumie się przez to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych, poznawczych i społecznych, wśród których używanie substancji psychoaktywnej (takiej jak alkohol, środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze) dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość.

Uzależnienia behawioralne – czyli inaczej uzależnienia od zachowań, nie związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych – to wszelkie niekontrolowane wykonywanie pewnych czynności, np.:

- zakupoholizm,
- hazard patologiczny,
- kompulsywne objadanie się,
- ortoreksja – nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu,
- uzależnienie od seksu lub pornografii,
- pracoholizm,
- uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych,
- sieciaholizm – uzależnienie od użytkowania sieci internetowej,
- fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego,
- uzależnienie od używania kart płatniczych,
- kleptoholizm – uzależnienie od okradania,
- bigoreksja – przesadna dbałość o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne, restrykcyjną dietę, stosowanie sterydów anabolicznych,
- ortoreksja, czyli nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu,
- tanoreksja, czyli patologiczne opalanie się,
- uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej i chirurgii plastycznej.

Powyższa grupa uzależnień behawioralnych zawsze historycznie istniała, ale obecnie z racji rozwoju technologii oraz kultury konsumpcjonizmu znacznie zwiększyła się liczba osób

cierpiąca na ten rodzaj nałóg. Ludzie uzależniają się od zachowań, gdyż szukają w nich ekscytacji i przyjemności, ukojenia swoich emocji, oraz sposobu na radzenie sobie z wyzwaniami życiowymi, które bez tego wydawałyby się zbyt trudne do udźwignięcia.

II. Cele Gminnego programu

Podstawowym celem Gminnego programu dla Gminy Żabia Wola na lata 2022 - 2025 jest podejmowanie i koordynacja działań osób oraz instytucji zajmujących się problemami uzależnień, aby poprzez system współpracy zapobiegać powstawaniu nowych oraz zmniejszyć i niwelować istniejące już skutki problemu alkoholowego, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.), do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, w szczególności:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
2. udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniem, w szczególności także ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym: prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz programów profilaktycznych i warsztatów w szkołach na terenie gminy;
4. tworzenie bogatej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez zajęcia kulturalne, sportowe, rekreacyjne i turystyczne – skierowane do mieszkańców Gminy Żabia Wola;
5. dążenie do zmniejszenia ilości spożywanego alkoholu przez młodzież;
6. doprowadzenie do zmniejszenia ilości popełnionych przestępstw pod wpływem alkoholu i na skutek jego nadużywania (przestępstwa przeciwko rodzinie, przestępstwa drogowe);
7. tworzenie bazy materialnej i merytorycznej dla realizacji programu;
8. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień;
9. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego.

III. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Komisja jest ciałem inicjującym i opiniującym wykonanie Gminnego programu. Za realizację Gminnego programu odpowiada wyznaczony przez Wójta Gminy Pełnomocnik ds. profilaktyki uzależnień.

1. Zadania Komisji:

- 1) udzielenie pomocy psychologicznej oraz prawnej osobom uzależnionym od alkoholu, narkomanii i uzależnieniom behawioralnym oraz ich rodzinom,
- 2) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 3) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i sprzedawania napojów alkoholowych,
- 4) przygotowywanie i składanie wniosków do sądu rodzinnego o kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe,
- 5) prowadzenie wywiadów środowiskowych na potrzeby Komisji,
- 6) udzielenie pomocy informacyjnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy czy uzależnienie od narkotyków,
- 7) prowadzenie rozmów interwencyjno - motywacyjnych z osobami wnioskowanymi o zastosowanie leczenia odwykowego,
- 8) prowadzenie stałego monitoringu problemów alkoholowych i narkomanii w gminie,
- 9) przygotowywanie i przedkładanie Radzie Gminy Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- 10) składanie sprawozdania z realizacji Gminnego programu,
- 11) bieżąca koordynacja zadań wynikająca z Gminnego programu,
- 12) współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze profilaktyki,
- 13) prowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania, wprowadzanie lokalnych inicjatyw,
- 14) rozpatrywanie pism dotyczących problematyki uzależnień i profilaktyki wpływających do Urzędu Gminy,
- 15) prowadzenie dokumentacji pracy komisji, w tym sporządzanie protokołów z posiedzeń.

2. Udział członków Komisji w szkoleniach.

IV. Zadania w zakresie pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii i uzależnień behawioralnych

1. Świadczenie wsparcia terapeutyczno – psychologicznego w ramach posiadanej współpracy z psychologiem dla osób uzależnionych, współuzależnionych, udzielenie porad, dla osób i rodzin z problemem uzależnień w zakresie:
 - 1) informowanie o chorobie alkoholowej, narkomanii, uzależnieniu behawioralnym,
 - 2) motywowanie do leczenia osoby uzależnionej,
 - 3) informowanie o czynnościach jakie należy podejmować, gdy w rodzinie występuje przemoc – współpraca z policją, pomocą społeczną,
 - 4) informowanie o problemach związanych z narkotykami,
 - 5) interwencja kryzysowa dla rodzin osób uzależnionych.
2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomania czy uzależnienia behawioralne w zakresie:
 - 1) prowadzenie zajęć dla dzieci z rodzin z problemami,
 - 2) prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.

V. Zadania w zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności edukacyjnej dla dzieci i młodzieży

Mając na uwadze wagę problemu oraz zagrożenia związane z nadużywaniem alkoholu i narkomanii, uzależnienia behawioralne oraz przemoc w rodzinie ustala się na lata 2022 – 2025 następujące kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji w tym zakresie:

1. finansowanie programów profilaktycznych/warsztatów dla dzieci uczęszczających do szkół na terenie Gminy;
2. działalność sportowa i kulturalna, jako alternatywna forma spędzenia wolnego czasu przez dzieci i młodzież:
 - 1) finansowanie imprez dla dzieci i młodzieży,
 - 2) udział w kampaniach profilaktycznych,
 - 3) promocja zdrowego stylu życia,
 - 4) dofinansowanie działalności uczniowskich klubów sportowych.

VI. Współpraca z instytucjami w zakresie problematyki uzależnień

Skuteczne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych wymaga współdziałania Gminnej Komisji z instytucjami, w tym z:

1. Centrum Usług Społecznych w Żabiej Woli;

2. Centrum Usług Wspólnych w Gminie Żabiej Woli,
3. Policją,
4. Kościołem Katolickim,
5. Szkołami,
6. Przedszkolami i żłobkiem,
7. Domem Kultury,
8. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
9. Poradnią Leczenia Uzależnień,
10. Organizacjami pozarządowymi.

VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji oraz za wykonanie innych prac wynikających z realizacji Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów. Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 25% powyższej kwoty. Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wykonanie czynności Pełnomocnika przysługuje wynagrodzenie w wysokości 60% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie odrębnych przepisów.

Powyższe wynagrodzenie wypłacane będzie w okresach miesięcznych po potwierdzeniu wykonania pracy odpowiednio przez Pełnomocnika lub Wójta Gminy.

VIII. Źródła finansowania zamierzeń programowych

1. Finansowanie zadań Gminnego programu pochodzi z następujących źródeł:
 - 1) środki pochodzące z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłaty od napojów alkoholowych o objętości mniejszej niż 300 ml. Środki te znajdują się w wyodrębnionym rozdziale w strukturze budżetu Gminy,
 - 2) dotacje celowe Wojewody,
 - 3) środki z Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
 - 4) darowizny i inne wpływy od osób fizycznych i prawnych.

IX. Kontrola realizacji Gminnego programu

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii co roku przygotowuje Pełnomocnik Wójta d.s. profilaktyki uzależnień i przedstawia Radzie Gminy w Żabiej Woli do przyjęcia zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.